

**VAXHOLMS
STAD**

2024-01-03

Handlingsplan för näringslivsutveckling 2024

Mikaela Lodén

Näringslivsansvarig, Vaxholms stad

Inledning

Denna handlingsplan för näringslivsutveckling är en plan för hur förvaltningen ska genomföra näringslivsstrategin (Näringslivsstrategi 2023-2026 godkänd i KF 12/6-2023). Handlingsplanen är en konkretisering av strategin genom utpekande av aktiviteter. En handlingsplan tas upp för beslut i näringslivsberedningen årligen. Denna handlingsplan avser år 2024. Planen är indelad i aktiviteter per fokusområde. Näringslivsansvarig redovisar till näringslivsberedningen två gånger per termin, dvs fyra gånger årligen. Näringslivsarbetet i Vaxholms stad utförs av den näringslivsansvariga tjänstepersonen som är anställd på 50%.

Målbild 2026

Vaxholm. En stad där man kan både bo, leva och arbeta.

Bakgrund

Vaxholm ska vara en kommun med gott företagsklimat och goda förutsättningar att etablera, driva och utveckla företag. Kommunens näringslivsarbete ska vara inriktat på att skapa förutsättningar för utveckling av Vaxholms näringsliv och ett företagsvänligt klimat där företag upplever att de får god service på ett rättssäkert sätt från kommunen. De lokala företagen har en stor betydelse för kommunens finansiering och utveckling. Tillsammans med företagen vill Vaxholms stad skapa ett företagsklimat som bidrar till och stärker Vaxholm som Skärgårdens huvudstad.

Under arbetet med att ta fram en ny näringslivsstrategi år 2020 så genomfördes olika undersökningar, workshops och möten med företag, organisationer, politiker och tjänstepersoner. Resultatet från dessa dialoger presenteras nedan under "områden att utveckla" och "områden att bibehålla".

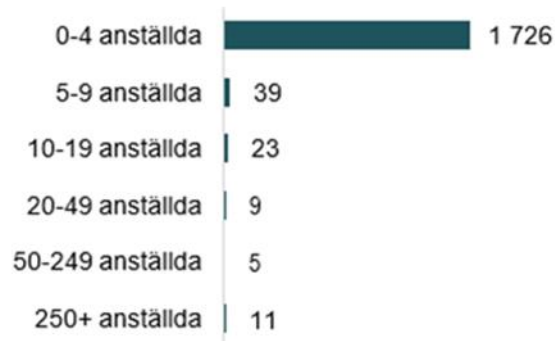
Lokala förutsättningar – nuläge och nyläge

I Vaxholms kommun finns idag (3/1 - 2024) 4411 arbetsställen (varav 2110 verksamma) och 2101 verksamma företag. Dessa har sammanlagt 3089 anställda.

Nio av tio av Vaxholms företag är så kallade mikroföretag och har färre än tio anställda, och nästan alla har färre än 50 anställda. Under 2018 startades 66 750 nya företag i Sverige, varav 107 i Vaxholm. Därmed hamnar kommunens etableringsfrekvens (antal nystartade företag per 1 000 invånare) på 15,6 vilket kan jämföras med 10,8 för riket.

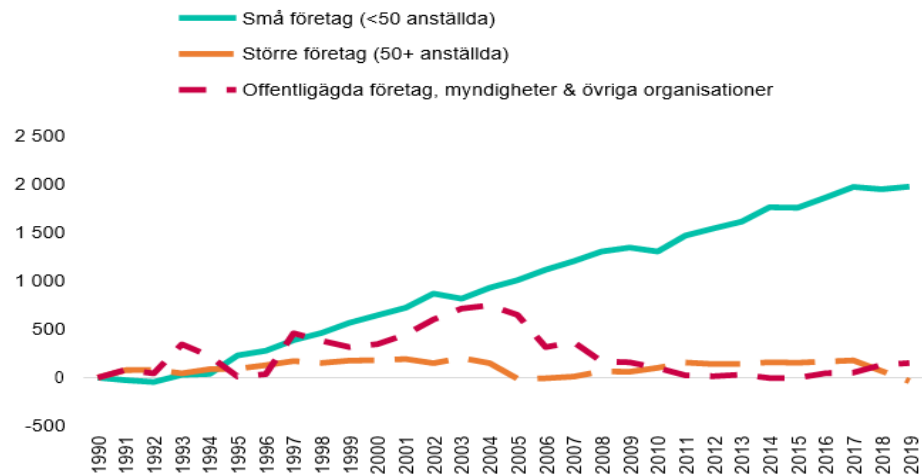
De tre största branscherna är (med avseende på antal företag):

1. Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
2. Byggverksamhet

Placering	Kommun	Etableringsfrekvens
1	Danderyd	20,6
2	Åre	17,3
3	Stockholm	16,5
5	Vaxholm	15,6
288	Filipstad	4,5
289	Ovanåker	4,4
290	Ockelbo	3,8

Figur 1 Antal arbetstillfällen (Källa: Företagarna)

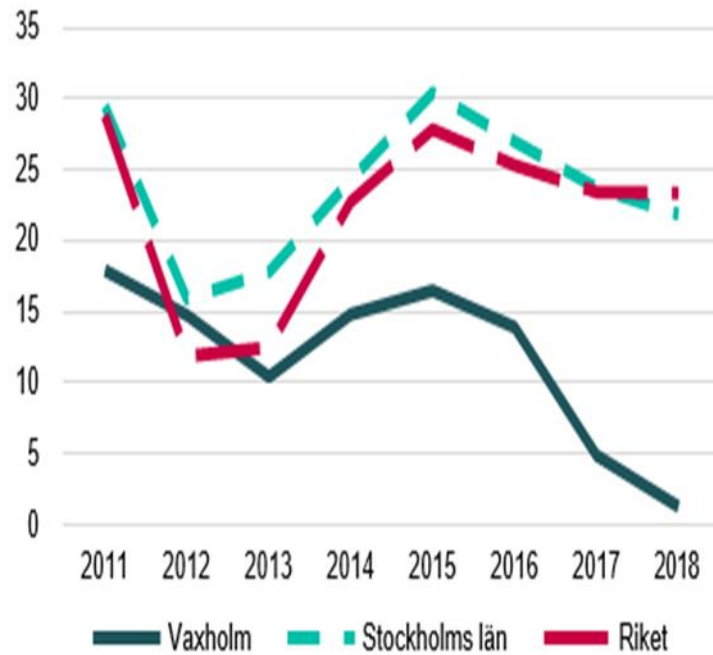

Utveckling antal jobb 1990-2019

Små företag (<50 anställda)	1 972
Större företag (50+ anställda)	-36
Offentligägda företag, myndigheter & övriga organisationer	151

Figur 2 Utveckling antal jobb i Vaxholms kommun 1990-2019 (Källa: Företagarna)

Hösten 2019 genomförde organisationen Företagarna en undersökning som mäter omsättningstillväxten mätt som netttotal i omkring 235 000 småföretag under perioden 2010–2018. Generellt sett har tillväxten i omsättningen utvecklats väl i de svenska småföretagen sedan finanskrisen. Tillväxten sker främst i och nära storstäderna. Dock har tillväxten i Vaxholm visat en svagare utvecklingstrend.

Placering	Kommun	Omsättnings- tillväxt*
1	Färgelanda	30
2	Arjeplog	28
3	Timrå	27
281	Vaxholm	12
288	Hofors	10
289	Hällefors	9
290	Högsby	8

*nettotal, medelvärde 2011-2018

Figur 3 - Omsättningstillväxt 2010-2018 (Källa: Företagarna)

Områden att utveckla

Under arbetet med att ta fram en ny näringslivsstrategi så visade olika undersökningar att Vaxholms företag önskar förbättring inom framförallt kommunikation, attityd, arbetssätt och handläggningstider. Man önskar att kortare ledtider och uppföljning av ärenden ska prioriteras. Det fanns också önskemål om ett forum där företag kan träffa olika tjänstepersoner en gång i månaden – för att få kontakt, kunna ställa frågor etc.

Vidare så uttryckte många företag att den marina näringen är viktig för Vaxholm. Man påtalade att det har varit utmanande för flera företag inom den marina sektorn i Vaxholm, svårt att expandera, få tillstånd, svar från kommunen etc. Den marina näringen i Vaxholm måste prioriteras i högre grad, då denna är en viktig del av Vaxholms historia, identitet och framtid, med stort värde för lokal arbetsmarknad och turistnäring

Det påpekades också att om företag ska kunna växa och finnas kvar eller om nya företag vill etablera sig så måste kommunen våga peka ut och detaljplanera mark för näringslivet. Det arbetet måste börja redan nu.

Områden att bibehålla

Undersökningarna visade att företagen är nöjda med näringslivsfrukostarna som hålls två gånger per termin och önskade att detta skulle fortsätta och bibehållas.

Man tyckte även att Destination Vaxholm är väldigt positivt och har stärkt besöksnäringen. Företagen hjälps åt och jobbar mot samma mål samtidigt som man bygger starka nätverk. Önskemål fanns att det skulle skapas liknande kluster inom andra branscher.

En fördel är att det är korta kontaktvägar till tjänstepersoner och politiker i Vaxholm. Det är exempelvis väldigt enkelt att få tag på KSO, NLB:s ordförande och näringslivsansvarig.

Styrkor:

- Läget nära Stockholm och Arlanda med goda kommunikationer
- Del av en expansiv region
- God tillgänglighet till välutbildad arbetskraft
- Närhet till universitet, högskolor och forskning
- Attraktiv skärgårdsmiljö och boendemiljö
- Välutbildade innevånare
- Högt företagande och nyföretagande i kommunen
- Marint företagskluster med brett yrkeskunnande inom marina området
- Väl utbyggd digital infrastruktur

Svagheter:

- Detaljhandel som utarmas av ett stort utflöde av köpkraft
- Kommunens engagemang och servicenivå uppfattas som bristfällig
- Brist på parkeringsplatser
- Brist på mark
- Brist på hyresbostäder till personal för existerande och nya företag

Utmaningar:

- Att öka antalet året-runt-öppna butiker
- Detaljhandels konkurrens från Arninge handelsplats och ökande e-handel
- Hållbarhetsfrågor
- Långa ledtider på nya detaljprogram
- Parkeringsplatser är flaskhals för fler arbetstillfällen och ökad besöksnäring under sommaren

Möjligheter:

- Att skapa bättre lokal arbetsmarknad som säkrar basen av utbud och service
- Att bättre ta tillvara på läget nära Stockholm
- Att verka för att bibehålla och förbättra snabba båtförbindelser till Stockholm
- Att förbättra samarbetet med näringslivet och vidareutveckla Vaxholmsandan
- Att verka för åretruntrafik till Kastellet för att öka nyttjandegraden av lokaler
- Att attrahera kunskapsintensiva företag till kommunen

Styrkor, svagheter, möjligheter och utmaningar är hämtade från Företagarna Vaxholm och sedan kompletterade av näringslivsberedningen.

Näringslivsstrategins målbild 2026

2026 har Vaxholm utvecklats mot en stad där fler människor bor, lever och arbetar.

Vaxholms stad har 2026 ett väl differentierat näringsliv med ett varierat utbud av produkter, tjänster och arbetstillfällen, vilket i sin tur bidrar till ett starkt och mindre sårbart näringsliv året runt.

Näringslivet upplever att Vaxholm stad 2026 har ett bra företagsklimat där det är enkelt och attraktivt att starta och driva företag. Näringslivet upplever också att det har blivit enklare och går snabbare att få svar från kommunen i frågor som rör deras företagande.

Fortsatt utveckling av besöks- och marina näringen

Besöksnäringen har över tid utvecklat fler attraktioner under lågsäsong och Vaxholm har blivit en destination även under höst, vinter och vår med ett ökat antal besökare under dessa delar av året som följd.

Vaxholm har även utvecklats mot att bli en ledande marinteknisk hub med inriktning på mindre fartyg och miljövänlig teknik. Företag och forskningsinstitutioner inom miljövänlig marinteknik, som t.ex. drivmedelsteknik, infrastrukturutveckling, skrovkonstruktion etc, finns lokalt representerade.

Utvecklingen inom både den marina näringen och besöksnäringen har lett till att även andra näringar har utvecklats och sammantaget gett möjlighet för fler att både bo och arbeta i Vaxholm. Med fler lokala arbetsplatser och fler personer som både bor och arbetar lokalt har efterfrågan på lokal service ökat och bidragit till att omsättningen ökat för t.ex. butiker och andra serviceföretag.

Det ökade antalet besökare under lågsäsong har bland annat inneburit att butiker och restauranger både kan ha generösare öppettider och öppet en större del av året.

Strategi

Vaxholms stad ska utveckla sin förmåga att stödja och kommunicera med kommunens företag i syfte att underlätta deras verksamhet. Avseende nyetableringar skall Vaxholms stad främst fokusera på de två näringar där förutsättningarna att kunna attrahera nya företag bedöms som gynnsammast; den marina näringen och besöksnäringen. Genom att främst fokusera på de två näringarna utvecklas två redan existerande kluster och de ges möjlighet öka i styrka. Detta skapar möjligheter för andra näringar och företag att utvecklas i sina olika roller i klustrens ingående värdekedjor. Inte minst alla Vaxholms småföretagare. Förbättra kommunikationen mellan politik, förvaltning och företag genom gemensamma utvecklingsprojekt samt förändrade arbetssätt kopplat till kommunikationen mellan kommun och företagare.

Näringslivsstrategins inriktning:

- Erbjud en effektiv och tillgänglig service och myndighetsutövning med kundfokus, där strävan är att möta företagets behov.
- Verka för utveckling och tillväxt i befintliga företag.
- Verka för nya företagsetableringar, företrädesvis kunskapsintensiva företag.
- Säkerställa att företag med marin anknytning kan verka och utvecklas.
- Främja besöksnäringen genom fortsatt arbete med Destination Vaxholm och Stockholm Archipelago.
- Skapa förutsättningar för lokala mötesplatser, antingen på någon/några av våra öar i kommunen eller digitalt, både mellan företagare samt mellan företagare och kommun.
- Ta hänsyn till näringslivets behov vid infrastrukturplanering.
- Verka för fler bostäder med hyresrätt.

Fokusområden 2024

Följande områden är särskilt prioriterade under 2024:

Relationer

Skapa fler kontaktytor mellan beslutsfattare, tjänstepersoner och företagare för att mötas och öka kunskap, förtroende och dialog. Te.x. genom ökad samverkan mellan näringslivsberedningen och företagarrepsentanter i Vaxholm.

Fortsätta med näringslivsfrukostar och möten för fastighetsägare i centrum. Göra träffar/möten ihop med Företagarna Vaxholm och olika delar inom kommunens förvaltning.

Service

Förenkla, tillgängliggöra och minska tid för handläggning av tillstånd och andra myndighetsbeslut. Förbättra svarstiden och uppföljningen av ärenden. Fortsätta arbetet med ett förbättrat samspel med det lokala näringslivet utifrån den sk Rättviksmodellen (Tillväxt och tillsyn), genom en handlingsplan för stärkt näringslivsservice. Fortsätta med regelbundna avstämningsmöten med enhetscheferna på stadsbyggnadsförvaltningen.

Utveckling

Arbeta efter strategin och handlingsplanen för centrumutveckling.

Delta i arbetet med att utveckla Vaxholm som besöksdestination under höst, vinter och vår.

Vara aktiv i planeringen av mark för företagsetableringar, bevaka näringslivets behov.

Mål 2024

- Vaxholm har ökat det antal personer som både bor och arbetar i Vaxholm och då främst inom Vaxholms strategiska näringar: den marina näringen och besöksnäringen. (Antal personer som bor o arbetar i Vaxholm 2021: 30% / 1720 st)
- Vaxholm har ökat antalet besökare under höst, vinter och vår. (Antal besökare jan-maj o sept-dec 2023: 11982 st)
- Vaxholm har 3,5 (av 6) i betyg i Svenskt Näringslivs rapport avseende "sammanfattande omdöme på företagsklimatet i Vaxholm" (betyg 2021: 3,2 betyg 2022: 3,2 betyg 2023: 3,2).
- Vaxholm har betyg 2,8 eller högre på samtliga enkätområden i Svenskt Näringslivs rapport (År 2023 låg 5 enkätområden under betyg 2,8 och 9 enkätområden hade betyg 2,8 eller högre).
- Vaxholm når 70 (av 100) i NöjdKundIndex (NKI) bedömningen avseende bygglov (Resultat 2020: 73, resultat 2021: inget resultat, resultat 2022: 29)

Aktiviteter 2024

Näringslivsansvarig i förvaltningen kommer under 2024 att genomföra följande aktiviteter:

- Frukostmöten för lokala företagare 4 gånger per år.
- Genomföra utskick till nystartade företag en gång i kvartalet.
- Skapa möte/träff för företag ihop med Företagarna Vaxholm 1 gång per termin där tjänstepersoner från kommunen deltar.
- Uppdatera och följa upp handlingsplanen som togs fram med Tillväxt och Tillsyn för bra näringslivsservice.
- Arbeta med att företag och föreningar från Vaxholm söker stöd från Leader Stockholmsbygd.
- Arbeta utifrån handlingsplanen för centrumutveckling.
- Skapa förslag på samverkansorganisation för centrumutveckling och ta fram förslag för finansiering av denna.
- Etablera samverkansgrupperna som tagits fram som förslag i strategin för centrumutveckling.
- Ta fram tematiska vandringsstråk genom Vaxholms centrum utifrån förslag i strategin för centrumutveckling.
- Samarbeta med Destination Vaxholm och Stockholm Archipelago o skapa besöksanledningar under vinter, vår och höst.

1. Relationer

Aktivitet	Målvärde 2024	Utfall 2024	Ansvar	Delaktiga
Anordna näringslivsfrukost för företag	2 frukostar per termin		M.L.	Aktuell tjänsteperson/politiker
Medverka i Destination Vaxholm	4 ggr per termin		M.L.	
Skicka välkomstbrev till nya företag	1 välkomstbrev per kvartal		M.L.	
Anordna träffar för företag ihop med Företagarna	1 ggr per termin		M.L.	
Genomföra företagsbesök med kommunchef och KSO	3 per termin		M.L.	KSO o kommunchef

2. Service

Aktiviteter	Nyckeltal 2024	Utfall 2024	Ansvar	Delaktiga
Avstämningsmöten mellan näringsliv och stadsbyggnad	5 ggr per termin		M.L.	Stadsbyggnadsförvaltningen
Delta i Leader Stockholmsbygds styrelsemöten	2 gånger per termin		M.L.	
Medverka i nyföretagarcentrum	4 ggr per termin		M.L.	Österåker
Följa upp handlingsplanen från Tillväxt o Tillsyn			M.L.	

3. Utveckling

Aktiviteter	Målvärde 2024	Utfall 2024	Ansvar	Delaktiga
Lyfta näringslivets behov i långsiktigt arbete med detaljplaner			M.L.	
Samarbeta med Destination Vaxholm och Stockholm Archipelago o skapa besöksanledningar under vinter, vår och höst			M.L.	
Skapa förslag på samverkansorganisation för centrumutveckling och ta fram förslag för finansiering av denna			M.L.	
Etablera samverkansgrupperna som tagits fram som förslag i strategin för centrumutveckling			M.L.	
Ta fram tematiska vandringsstråk genom Vaxholms centrum utifrån förslag i strategin för centrumutveckling			M.L.	